

APROPÓ

Prima donnák

FILIP GABRIELLA

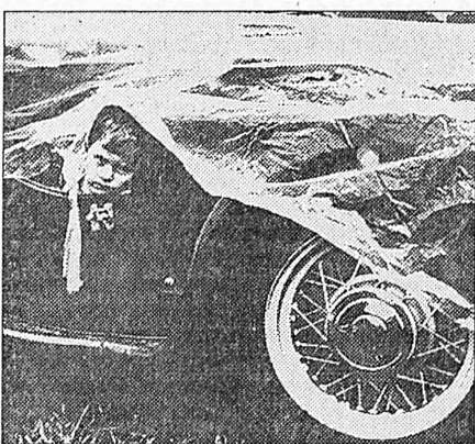
A primadonna nélkül nincs operett. Miattuk esnek szerelembe a daliás bonvivánok. Nekik énekelnek, teszik a szépet. Az egész cukros, szirupos világ csak miattuk létezik. Meg miattunk.

A műfaj közkedvelt. Különös szerencsének számít, ha sikerül jegyet szerezniük egy-egy operettelőadásra. Ott aztán belefeledkezünk a mesébe, ringatózunk az édes-bús dallamok hullámain. Söhajtozunk a fene nagy szerelem láttán. Boldogan tapsikolunk. Aztán hazamegyünk, és fanyalgunk. Ilyen nincs! Semmi köze a valósághoz! Ostoba történet! Mintha nem is emberek, hanem egy mesekönyv papírmásé figurái lennének a színpadon. A nézőtérben ülő férfiaknak meg hevesen dobog a szíve a primadonna láttán, a nők meg irigykedve figyelik – még jó, ha nem féltékenyen – az ünnepelt színésznőt. Az operettben ő a csillag. De ha a színházon kívül valakire azt mondják, hogy primadonna, az már semmi jót nem jelent.

Szombaton este kaptunk egy kis jelentéstani leckét a Miskolci Nemzeti Színházban. Az Észak-Magyarország jubileumi gálaestjén a díszvendégek ugyan a megyénkől elszármazott hírességek voltak, de az igazi meglepetések a primadonnák. Nagy Ibolya és Seres Ildikó, kiket eddig leginkább csak az operettekből ismertünk, kilépve a műfaj védelméből újabb jellemzőkkel gazdagították a primadonna fogalmát. Az természetes, hogy szépen énekelnek, az is, hogy ügyesen táncolnak, hogy csinosak, kedvesek és így tovább. Viszont az egyáltalán nem próbált beszélgetős műsor kínált néhány váratlan fordulatot. Már-már kínos helyzeteket oldottak meg könnyed eleganciával, példás intelligenciával.

Nagy Ibolya és Seres Ildikó bebizonyította, hogy az operetten kívül is prima donnák.

Csak – a fotóban...

Szatmári Imre: ...amíg esik

Miskolc (ÉM – DK) – Fiatal művészek új törekvései... Ez lehetett a kulcsmondata a Csak gondolkodom címmel meghirdetett pályázat kitalálóinak. A mondat arra utal, hogy egyáltalán nem voltak különösebb elvárásaik, sőt, ők is nagy várakozással tekintettek a beérkező képanyag elé. Csak(!) valami érdekeseget, izgalmasat szerettek volna. Hogy ez mennyire sikerült, azt mindenki maga döntse el, megnézve a kiállítást a miskolci Ifjúsági Ház Fotogalériájában (december 31-ig).

Aki nem szeretne befolyásoltatni más véleményét, az itt abba is hagyhatja az olvasást. Persze az nem befolyásolás, hanem tény, hogy az ötlet ötletes. Mármost a kiírás címe. Meg az is, hogy a következőkben meghirdetik a Csak játszom, a Csak hiszem, végül pedig a Csak csak című pályázatot. Na most ennek a „csakos” tematikának van egy nagy veszélye. Mégpedig, hogy megfoghatatlan. Ez részben jó is, hiszen így fogalmazódhatnak meg a fotópáron izgalmas gondolatok, melyek gondolati izgalmat okoznak a nézőnek. Viszont kevésbé szerencsés, hogy minden befejező, annyira tág. Ilyen szempontból adhatták volna neki a Világ, vagy az Élet, esetleg a Mi címet. Mert aki komolyan veszi a témát, az ezeket a fogalmakat is megfogalmazhatja, ám aki nem, az elvéheti a fotóalbumából a legutolsó képét, s elküldheti a pályázatra... Úgy tűnik a kiállítás, akadtak ilyenek. Pedig a kiírás célja a megdölgödtetés lett volna, új törekvések provokálása. Vagyis, hogy akit érdekel a dolog, az vegye a kezébe a gépet, akkor(!) induljon „világga”, s (csak) gondolkodjon... Gondolom én... És van még egy megjegyzésem. Egy ilyen című kiállításon egyszerűen bosszantóak a „Cím nélkül” címek. Azon már tényleg gondolkodhatott volna a szerző...

A díjazottak és a díjalapítók

Miskolc (ÉM) – A Miskolci Galéria felhívására 103 képzőművész 277 alkotással jelentkezett a Miskolci Téli Tárlatra, végül a zsűri 91 művész 173 művét javasolta kiállításra. A szombati ünnepségen közülük tizennégyen vehették át díjat. A huszonkét iparművész közül – kiknek munkái a Kossuth utcai Mini Galériában láthatók – heten kaptak díjat.

Lőránt János festőművész (Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Önkormányzat nagydíja); Szanyi Péter szobrászművész (Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata díja); Seres János festőművész (Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége Észak-magyarországi Területi Szervezete és a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete díja); Jószy Zsolt szobrászművész (Lilla-füred Alapítvány díja); Borgó festőművész (Nógrád Megyei Önkormányzata díja); Lévy Jenő grafikusművész (Salgótarján Város Önkormányzata díja); Sarkadi Péter grafikusművész (Eger Város Önkormányzata díja); Pataki János festőművész (Bibor Könyvkereskedés díja, Miskolc); Mager Ágnes festőművész (Közpület és Lakáspító Rt. díja, Miskolc); Barcsi Pál grafikusművész (Centrum Áruház Kft. Miskolci Áruház díja); Kónig

Dévényi István művészettörténész, a Magyar Nemzeti Galéria osztályvezetője ajánlotta a közönség figyelmébe a Miskolci Téli Tárlatot. (A háttérben Lőránt János festőművész alkotásai.)
Fotók: Dobos Klára

Frigyes grafikusművész (Mátra Élelmiszer és Vegyiárú Kereskedelmi Rt. díja, Miskolc); Borsos István szobrászművész (Interplan Tervező-Fejlesztő-Beruházó Kft. díja); Csomós Zoltán grafikusművész (Diósgyőri Papírgyár Rt. díja); Veres Lajos festőművész (Miskolci Galéria és a Közpület és Lakáspító Rt. díja);

Iparművészeti kategóriában: Balatoni Klára ötvösművész (Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete és a Asylum Képzőművészeti Alapítvány díja, Miskolc); Litwin József formatervező iparművész (Adeptus Mérnöki, Építőipari

és Kereskedelmi Kft. díja, Miskolc); Lukovszky Ilona iparművész (F-K Raszter-EP. Kft. Építőipari és Kereskedelmi Kft., Miskolc és a Szig-nál Építőipari és Kereskedelmi Kft. díja, Miskolc); Fejér Ernő grafikus-és fotóművész (Transdowell Kft., Miskolc és Juga György önkormányzati képviselő díja); Vince Ildikó keramikumművész (Stúdió Észak-magyarországi Tervező Kft. díja, Miskolc); Dufala Edina belsőépítész (Sz.E.P. Kerámika Kft. díja, Miskolc); Aranyosi Zsuzsanna textilművész (Műépítész Kelemen – Puskás tervező és Vállalkozó Kft. díja, Miskolc).

Közvetlen kapcsolat a képpel

Miskolc (ÉM – DK) – Lőránt János festőművész vehette át a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat nagydíját a Miskolci Téli Tárlat múlt szombati megnyitóján. Kiragadva őt az ünneplők köréből válthattunk vele néhány szót.

□ *Megegyezik viszonylag ritkán találkoztunk a nevével...*

● Lehet. Salgótarjánban voltam sokáig, később Egerben, és nyolc éve, hogy visszaköltöztem Békés megyébe, a szülőfalumba. Azóta ugyan megfordulok itt, de természetesen az az állandó jelenlét, mint azoknak, akik itt élnek a területen, nincs meg. Volt valamikor 15 évvel ezelőtt egy elég szép kiállításunk itt a galériában Lőránt Zsuzsa szobrászművésszel, aki egyébként csak névrokonom. Tavaly volt kiállításom a Városi Könyvtárban, szerepeltem a grafikai biennálén, ahol díjat is kaptam, előtte meg az előző téli tárlaton. A biennálén és téli tárlatokon általában itt vagyok.

□ *A szakma nem mindig veszi komolyan az ilyen jellegű szerepléseket. Mit mond erre a kiállító?*

● Nem. Mert így teljesen „tisztá”, tudom, hogy kifejezetten a beküldött munkáért kaptam a jutalmat. De meglepett a díj, mert most én egy újabb utat kezdtem el a grafikában meg rajzolásban, és a zsűri volt olyan érzékeny, hogy értékelte az első lépéseket.

□ *Ezek még nagyon az első lépések?*

● Nem annyira. Egy éve csinálom ezt a fajta munkát, minimális színhasználattal és pasztellal itt-ott belezajolva. Úgy érzem, ezzel a technikával valami végtelenül egyszerű dolgot tudok csinálni. Kézzel pakoltam föl az agyagot meg a kötőanyagot a képekre, ez közelebbi, természetesebb tevékenység, mint a festés maga. Végeredményben sík lapon akarunk valamit elhelyezni az emberekkel, térbeliséget ábrázolni, itt tehát ellentmondás

van, ami az agyag-pasztell képeknél nem ilyen éles.

□ *Ön kinek adta volna a nagydíjat?*

● Erről nem tudok beszélni, mert még nem tudtam megnézni az anyagot. De az az örömem, hogy itt nem irányzatok kaptak díjat, hanem munkák, amelyek jónak tekinthetők, stílustól, irányzattól függetlenül. Meg elég sok fiatal is jutalmaztak, ami szintén jó dolog, de örülök az „öreg miskolcoknak”, Seres tanár úrnak is.

□ *Mi változott azzal, hogy visszaköltözött a szülőfalujába?*

● Azóta járom Európát, Hollandiában, Svájcban vagyok sokat. Kiállításaim voltak, dolgozom, meg tanítottam Leidenben egy magániskolában akvarell festést. Azt mondják, akik értenek hozzá, hogy én elég jól tudok akvarellézni, ezért vállaltam bemutató órákat tartást ebben a témában. Ezek a hollandok nagyon jó művészek, csak a képzésük nem akadémikus jellegű, tehát nem tanulják meg a manuális mesterségbeli dolgokat, tanulmányokat nem nagyon rajzolnak, és ez valahol hiányzik a további munkáikból...

Rétegzene kelet és nyugat határán

Miskolc (ÉM – M.L.) – A Sabot nevű zenekarról – amely a napokban lépett fel a egyetemvárosi Rockwell klubban – annyit tudunk, hogy kéttagú együttes: egy basszusgitárosból és egy dobosból áll, akik mindketten San Franciscó-iak. A duó tagjaival, Chris Rankinnel és Hillary Binderrel fellépésük előtt arról beszélgettünk, milyen stílusú zenét játszanak ilyen szokatlan felállásban. Mielőtt azonban a muzsikáról esett volna szó, kiderült, hogy a házaspár már három éve Csehországban él.

– Mielőtt letelepedtünk volna, keresztül-kasul bejártuk Európát – kezdte Hillary, a zenekar dobosa –, végül egy Prágától mintegy nyolcvan kilométerre délre fekvő települést választottunk. A Nováková nevezetű helyen megvettünk egy elhagyott, régi malomépületet, s most éppen azon dolgozunk...

(Megálmodtak maguknak ugyanis egy programot, a C.E.S.T.A.-t. Magyarul ez körülbelül annyit tesz: kulturális csereközpont.)

– ... Az Államokban előbb, vagy utóbb mindenki amerikai lesz, a nemzeteke beolvadnak, elveszítik saját kultúrájuk egyéni ívét. Amerikában majdhogynem lehetetlen egy olyan jellegű kommunikációs központot létrehozni, amilyet mi szeretnénk. Európában egészen más a helyzet, itt megmaradtak és léteznek a nemzeteke, nemzetségek közötti különbségek...

A basszusgitáros Chris és a dobosnál a felesége, Hillary

(A baj ezzel azonban csak az, hogy ez még ma sem mindig jár együtt a toleranciával.)

– ... A Cseh Köztársaság a térségben földrajzilag központi helyen fekszik, és a kultúra szempontjából is ezt találtuk a legmegfelelőbbnek. Vannak persze ennek anyagi megfontolásai is. Amerikában rendkívül magasak a megélhetési költségei. Az emberek között egyre inkább elszemélytelenedő kapcsolatokat is nehéz elviselni...

(Megjegyzendő, hogy az elmúlt években Prágában és környékén több ezer letelepült amerikai él sajátos, zárt közösséget alkotva az államon belül.)

– ...Úgy gondoljuk, az általunk kitalált programmal inkább használunk Kelet és Nyugat közeledésének egymáshoz, mint a politika. Évente kétszer állandó Multimédia Fesztiválokat rendezünk. Igaz, ezek

re a fesztiválokra többen jönnek Amerikából, mint Oroszországból...

(A Sabot duót hat évvel ezelőtt, még San Franciscóban alapították. Az azóta eltelt időben három nagylemezük jelent meg. A '90-es évektől turnézna Európában.)

– Hogy milyen stílusban játszanak? Ezt döntse el mindenki maga, zenénket mi nem soroljuk sehová – mondta befejezésül Chris.

(Dzsessznek végül is nem dzsessz, alternatívnak viszont igen-csak alternatív a Sabot zenéje. Annak azonban nem a dallamosabb fajtájából való. Zenéjük egyes részletei – meglehetősen tudatosággal összeállított – indulatos hangulati elemekből állnak össze. Bár az elviselhetőség határát a rockwellbeli közönségüknek csupán kis részénél lépték át, koncertjük végighalgtatásához tolerancia mindenesetre szükséges.)

Só vagy tükör

Miskolc (ÉM) – A Keresztény Értelmiségek Szövetsége miskolci tagozata december 6-án, kedden délután 5 órától tartja következő rendezvényét Miskolcon, a Református Egyház Tiszáninneni Egyházkerületének Kossuth utcai székházában. A beszélgetés témája: Só vagy tükör – az egyház küldetése a mai változó világban. Az összejövetel vendége: Hafenschér Károly evangélikus teológia professzor.

Jezsuita felvételi

Miskolc (ÉM) – Felvételt hirdet az 1995/96-os tanévre a nyolcosztályos Fényi Gyula Miskolci Jezsuita Gimnázium, amelyben különös hangsúlyt kap az idegennyelvi képzés, a számítástechnika, a matematika és a hitoktatás. Azoknak a gyerekeknek a jelentkezését várják, akik most végzik az általános iskola negyedik osztályát, s komoly szándékuk, hogy egyéni, szellemi képességeiket egyre jobban fejlesszék, és használják saját és embertársaik boldogulására. Felvételi követelmény számukra, hogy jelenlegi tanulmányi eredményeik elérjék az erős négyes szintjét. Az érdeklődők jelentkezési lapot és felvételi tájékoztatót a gimnázium portáján kaphatnak, de levélben is kérhetők a következő címen: Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium, Horváth Tibor, S.J. igazgató, 3523 Miskolc, Pf. 199. A levélben megcímzett válaszborítékot is várunk, s a kitöltött felvételi lapokat 1995. január 31-ig kéri az iskola címére visszajuttatni.

Német művészek

Miskolc (ÉM) – Heike Krebst Bechtel, Ernestine Repsch és Lilo Fischer-Fornoff német képzőművészek alkotásaiból nyílik kiállítás december 6-án, kedden délelőtt 11 órakor Miskolcon, a Megyei Galériában. A kiállítást Sarah Sommer tanácsos asszony nyitja meg. Közreműködnek a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola hallgatói.

Pedagógiai vitakör

Miskolc (ÉM) – A Miskolci Egyetem Neveléstudományi Tanszéke, valamint a hallgatókból, oktatókból alakult Pedagógiai Vitakör pódiumbeszélgetést rendez december 7-én, délután 3 órakor a Miskolci Egyetem A/2. épületében. A meghívott előadók: Báthory Zoltán helyettes államtitkára és Mihály Ottó tanácskezes.

Gyermekkönyvhét

Miskolc (ÉM) – A miskolci gyermekkönyvhét mai rendezvényein Fábán Éva mesemondó műsorát hallgathatják a gyerekek 9 órától a Petőfi Sándor Fiókkönyvtárban, 11 órától a Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár gyermekkönyvtárában és délután 2 órától a József Attila Könyvtár Gyermekkönyvtárában. A műsor közreműködője Juhász Zoltán. Ugyancsak ma délelőtt háromnegyed 9-től De szép vagy tél címmel komplex könyvtári foglalkozást tartanak második osztályosoknak a Dayka Gábor Fiókkönyvtár Gyermekrészlegében (a Könyves Kálmán Általános Iskolában), fél 11-től pedig Advent címmel bibliai történeti foglalkozás lesz óvodásoknak a József Attila Gyermekkönyvtárban. Holnap, december 6-án délelőtt 10 órától a megyei könyvtárban Nem lexikon a fejünk címmel tartanak könyvtár- és katalógushasználati foglalkozást. A Tompa Mihály Könyvtárban délelőtt fél 11-től könyvbarát szakköri foglalkozás lesz. Délután fél 3-tól a megyei könyvtárban meseposztós foglalkozásra várják a 2. osztályosokat.

Önkormányzati hét

Miskolc (ÉM) – A Karacs Teréz Központ Leánykollégium diákönkormányzati hetet rendez. A ma, hétfőn kezdődő rendezvénysorozat nyitányaként megtartják a hagyományos Miskolc-vetélkedőt. Holnap Mikulás-napi meglepetésként a Pécsi Sándor Guruló Színház előadásában a Kisherceg című darabot láthatják az érdeklődők. A hét zárásaként – december 8-án – táncos összejövetelt szervez a kollégistáknak a diákönkormányzat.